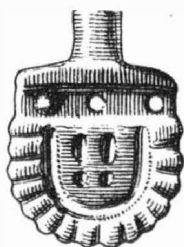

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1962

BRNO 1963

900m² jsme zachytili obvyklé volutové objekty a část dlouhé pravouhlé ohaty. Důležitým zjištěním je odkryv větší části asi 30m širokého vodního koryta, které jsme sledovali již v předchozích letech. Existovalo sřejmě již v době s volutovým osídlením, jak ukázala situace v terénu.

Podobně jako v dřívějších sezonách, i tentokrát jsme proplachovali výplně jednotlivých objektů s dobrým výsledkem. V roce 1960 plavením získaná zuhelnatělá obilná zrna, předaná k analýze O-14 do Berlína, přinesla následující data¹:

Bln.102 = 4.517 ± 100

Bln.103 = 4.639 ± 100,

což odpovídá střední hodnotě oca 4.550 let př.n.l. pro datování objektu O54, náležejícímu do první fáze /I/ volutové keramiky².

Kromě nálezů z období s volutovou keramikou jsme odkryli také několik jam náležejících skupině se zvoncovitými poháry, s množstvím typického materiálu. Mezi štípanou industrií se nacházela i čepelka s leskem, tzv. srpový kámen. Dalším dokladem o zemědělském charakteru osídlení se zvoncovitými poháry svědčí zuhelnatělá obilná zrnka, získaná při proplachování výplně objektů.

V průběhu plánovaných prací došlo v trati "Bartošovo pole", vzdálené asi 300m směrem jižním od našeho výzkumu, k narušení většího počtu objektů při hluboké orbě. Kromě osídlení s volutovou keramikou byly zde zachyceny i eneolitické objekty a patrně několik kostrových hrobů z téhož období. Značná část volutových nálezů náleží I. fázi. V podstatě stejně starý materiál známe i z našeho dosavadního výzkumu. Rovněž ve vzdálenosti asi 2 km směrem severním odtud, v trati "U nadjezdu", je podobné sídliště. Máme zde tedy doloženu existenci nejméně tří osad shodného stáří a patrně i stejného dalšího vývoje na poměrně malém teritoriu. Také tuto okolnost pokládám za doklad proti názorům o stěhovavém způsobu hospodaření v období s volutovou keramikou.

Pokud jde o eneolitické osídlení v trati "Bartošovo pole" je nutno poznamenat, že zjištěné objekty byly převážně značně poškozeny hlubokou orbou, zejména ony, označené za hroby. Z hrobu 1 bylo zachráněno jen několik fragmentů kostry /pravděpodobná orientace: hlava k jihu, snad skrčená poloha/, a v její bezprostřední blízkosti, avšak zachycen pluhem, masivní kamenný sekeromlat /tab. 12:3/.

Jihosápadně od hrobu 1, ve čtverci O745 byla narušena jáma, z níž jsme získali dvě ocelé nádoby, uložené dnem vzhůru. Větší koničká nádoba /tab. 12:6/, překrývající kulovitou nádobu se dvěma uchy /tab. 12:5/ dovoluje zařazení nálezu ke skupině s nálevkovitými poháry.

- - -

Volutové nálezy z Velatic, o. Brno.

Rudolf Tichý.

Tab. 12.

Při stavbě silnice do obce Mokrá, o. Brno zachránil na podzim 1962 Ing Kouřimský řadu nálezů z narušených pravěkých objektů. Při terenním průzkumu získali

pracovníci AÚ ČSAV, Brno, dr. J.Říhový a prom.hist. J.Meduna, v trati "Široké" další zlomky volutové keramiky. Některé z nich si zasluhují pozornosti, zejména rytím zdobený zlomek z kulovité nádoby s vyšším hrdlem /tab. 12:1/ a střepy z dvojkonické lahvovité nádoby, zdobené rytím a důlky /tab.12:4/, kterou bylo možno rekonstruovat, kromě dna. Jde prozatím o zcela ojedinělý nález v moravském prostředí, dokládající oprávněnost předpokladu o existenci samostatné fáze s notovou hlavičkou v celkovém vývoji volutové keramiky. V rámci této fáze /IIa¹/ jde o velmi starobylý tvar.

Vzhledem k těmto okolnostem, i k některým nálezům z předchozích let², bylo by žádoucí provést na uvedeném nalezišti plošný odkryv, aby byl získán eventuelně další dokladový materiál, který by přispěl k hlubšímu poznání tohoto úseku vývoje volutové keramiky.

Poznámky.

1. R.Tichý, Osídlení s volutovou keramikou na Moravě, Pam.arch.LIII 1962,292n.
2. Týž, K nejstarší volutové keramice na Moravě, Pam.arch. LI 1960,425,obr.13:6.

Volutenkeramische Funde aus Velatice, Bez.Brno.

Beim Strassenbau wurden im Herbst 1962 in der Flur "Široké" prähistorische Objekte angeschnitten. Ausser anderem konnten auch volutenkeramische Scherben geborgen werden, von welchen besonders die Funde auf Taf. 12 Aufmerksamkeit verdienen. Das rekonstruierte doppelkonische flaschenförmige Gefäss /Standfläche fehlt/ ist im mährischen Milieu bisher vereinzelt und zeugt von der vorausgesetzten Existenz einer selbständigen Phase mit Notenkopferzierung in der volutenkeramischen Gesamtentwicklung. Im Rahmen dieser Phase /IIa¹/ ist der beschriebene Fund zweifellos eine sehr altertümliche Form.

- - -

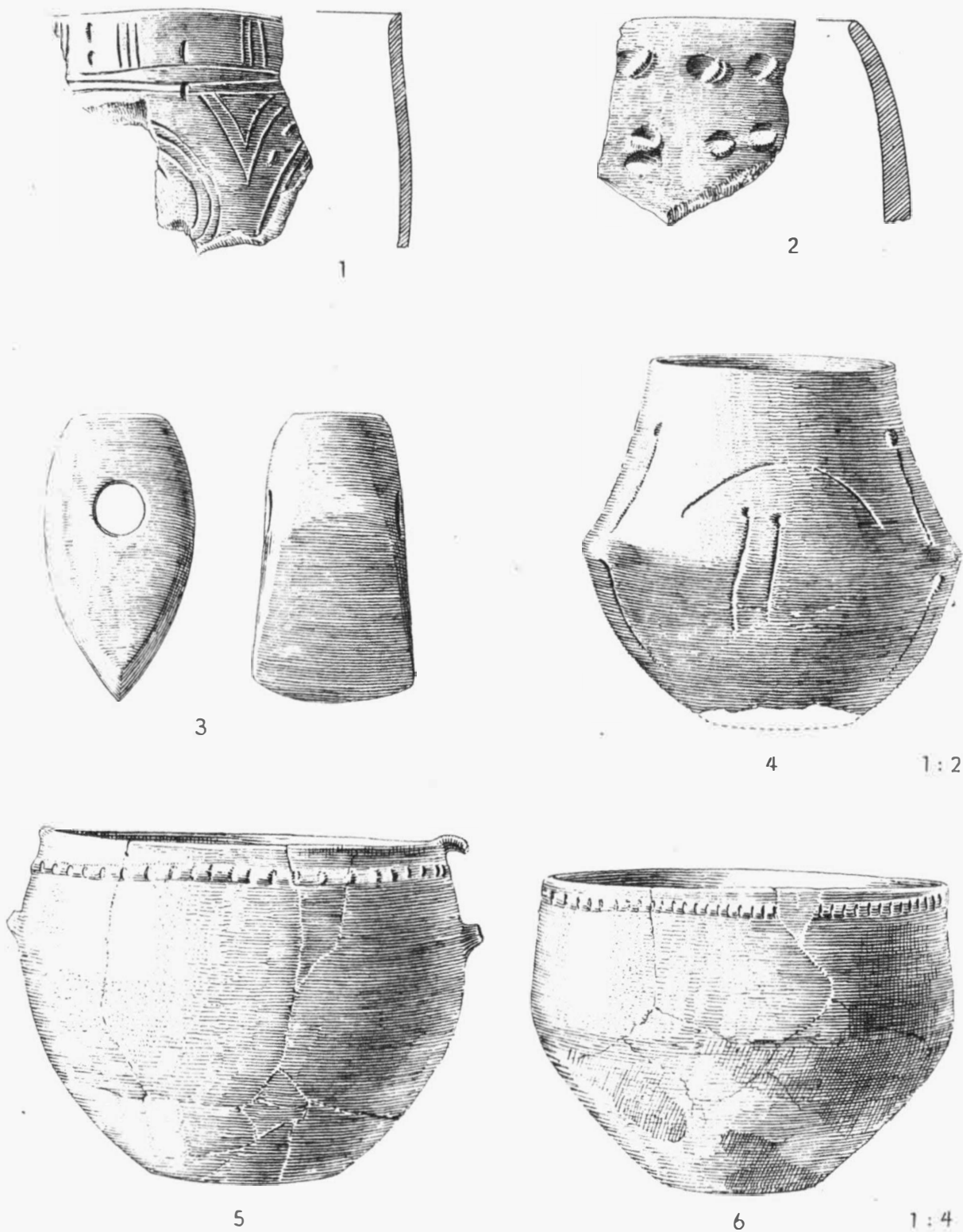
Výzkum neolitického sídliště u Vedrovic /o.Znojmo/.

Vladimír Ondruš

Tab. 13.

Na podzim roku 1961 provedlo prehistorické oddělení Moravského musea v Brně zjišťovací výzkum na známém neolitickém sídlišti u osady Zábrdovic, nyní náležející k obci Vedrovice. Sídliště se nachází na jihozápadním okraji oboe v trati "Široké u lípy". Podle povrchových nálezů je možno odhadnout jeho rozlohu nejméně na 14 ha. Výzkumem byl získán materiál z několika časově odlišných fází osídlení volutové kultury a zjištěny stopy kulových staveb.

Na podkladě dosažených výsledků pokračoval výzkum, prováděný ve spolupráci s AÚ ČSAV v Brně, i v roce následujícím. Byla odkryta plocha 300 m², navazující na výzkum z roku 1961. Celá plocha výzkumu byla po odstranění ornice rozdělena na síť čtverců 2 x 2 metry, aby se zajistila přesnější lokalisace jednotlivých nálezů.

Tab. 12. 1, 2 a 4 Velatice / okr. Brno-venkov /, "Široké": keramika z volutového sídliště / Volutenkeramische Siedlungsfunde /; 3, 5 a 6 Mohelnice /okr. Šumperk /, "Bartošovo pole": nálezy z eneolitického sídliště / äneolithische Siedlungsfunde /.

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1962.

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sady osvobození 19/23.
Odpovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Roulík.
Redaktoři: PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.
Překlady: R. Tichý, C. Sc. a E. Tichá.
Kresby: J. Jaša.
Na titulní stránce: Záchytná ploténka ostruhy ze slovanského
kostrového hrobu v Mikulčicích.
Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.

